

มูลฐานทางศาสนาสังคมและเศรษฐกิจของ เกาะสมุย

สภาพทางสังคม

ชนบชรรมนิยมประเพณีและประวัติศาสตร์

ชาวเกาะสมุยเป็นคนที่มีความวัฒนธรรมและชนบชรรมนิยมประเพณีแบบไทยแท้ เช่น ทางคานการแต่งกาย กิริยามารยาทตลอดจนการแสดงออกซึ่งความยึดมั่นทางศาสนา ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธและมีการประกอบกิจทางศาสนาที่สอดคล้องกับชนบชรรมนิยมของชาติเป็นส่วนใหญ่ ประชาชนชาวเกาะสมุยมีความยึดมั่นในพระมหากษัตริย์อย่างแนบแน่น ภาษาที่พูดส่วนมากพูดภาษากษัตริย์ไทย ศิลปวัฒนธรรมพื้นเมืองที่สำคัญ ๆ เช่น มโนราห์ ระบำรองเง็งและหนังตลุง เป็นต้น ทางคานการศึกษา ชาวเกาะสมุยส่วนใหญ่นิยมการศึกษาดี หากเปรียบเทียบกับบางท้องถิ่นที่เจริญด้วยกันแล้ว เกาะสมุยมีความเจริญไม่คอยกว่ากันเลย

ทางคานประวัติศาสตร์ เกาะสมุยเป็นเมืองที่เก่าแก่เมืองหนึ่งในอดีต เคยขึ้นอยู่กับจังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้ปกครองเกาะมีตำแหน่งเป็นผูวราชการ ครั้นต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๒๗ ได้เปลี่ยนไปขึ้นกับไชยา จนกระทั่งถึงปี พ.ศ. ๒๔๔๐ เกาะสมุยได้ย้ายมาขึ้นกับจังหวัดสุราษฎร์ธานี และถูกยุบ ฐานะเหลือเป็นเพียงอำเภอ เรียกว่าอำเภอเกาะสมุยมาจนทุกวันนี้ (ดูรายละเอียดประวัติความเป็นมาของเกาะสมุย ในบทที่ ๑)

ลักษณะของชุมชนและสภาพความเป็นอยู่

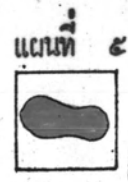
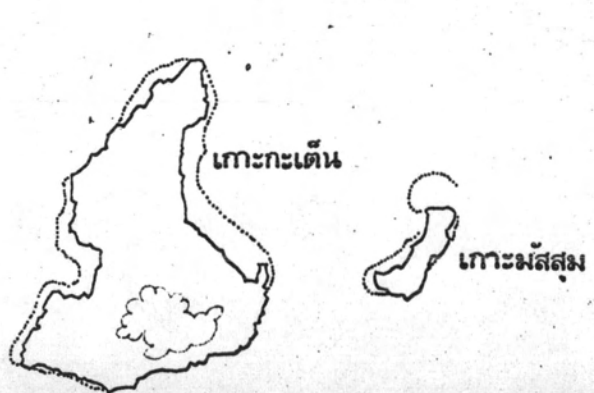
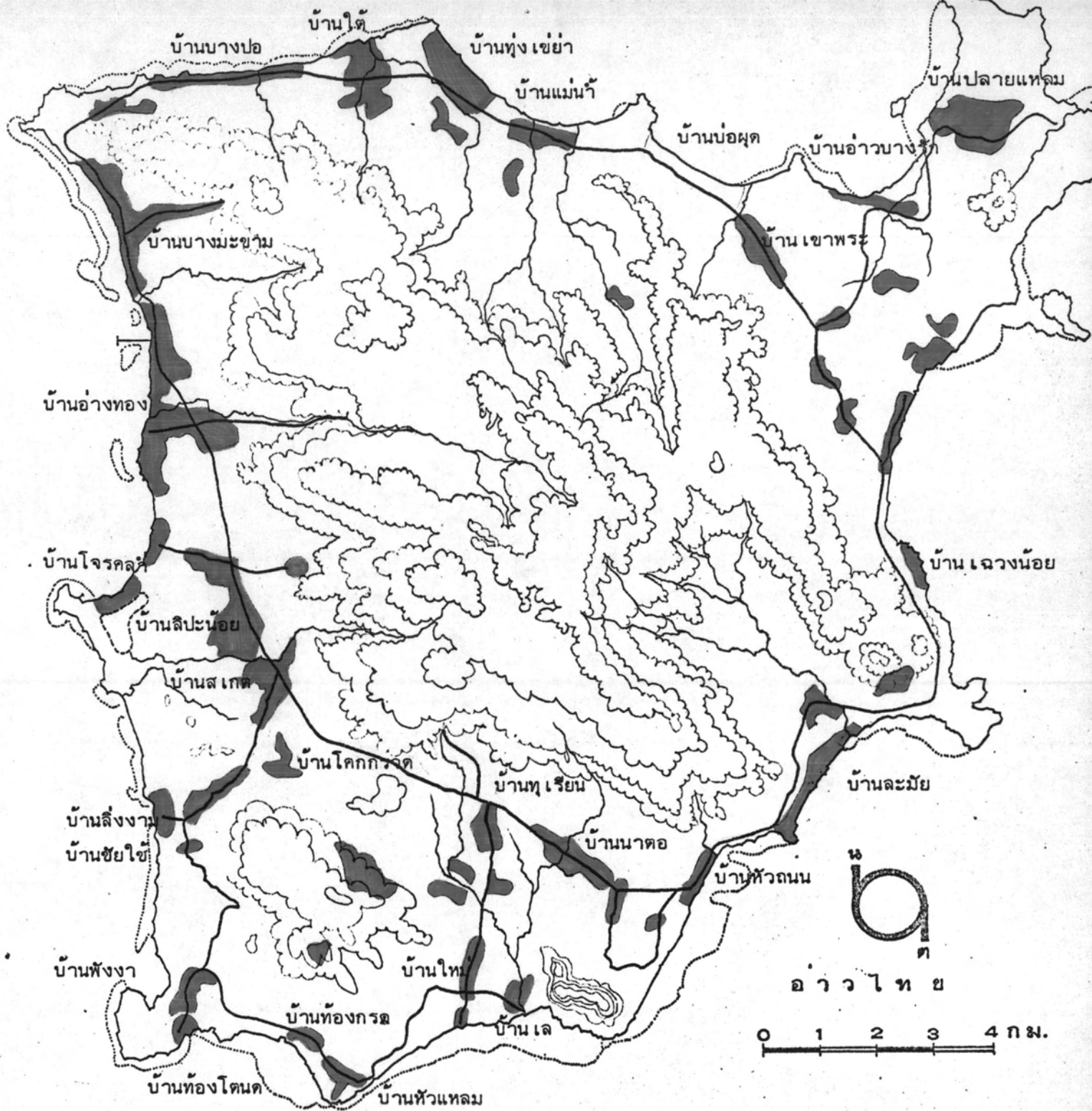
ควยเหตุที่เกาะสมุยมีอาณาบริเวณกว้างขวางกินเนื้อที่ถึงเกาะถึง ๒๕๐ ตารางกิโลเมตร ที่ตั้งของชุมชนต่าง ๆ จึงอยู่กระจัดกระจายไปทั่วบริเวณเกาะ ชุมชนที่เกิดขึ้นมีขนาดใหญ่นเล็กแตกต่างกันไป ชุมชนซึ่งมีขนาดใหญ่มีอยู่ ๔ ชุมชนควยกัน คั้งคือถาวไวแล้ว ขางตน ชุมชนใหญ่ที่สุดคือ ตำบลอางทองซึ่งเป็นที่ตั้งของตัวอำเภอนั้น มีลักษณะคล้ายกับชุมชนตามหัวเมืองชนบททั่วไป ลักษณะอาคารสิ่งก่อสร้างเป็นแบบเรือนแถวระกอบชุกรกิจค้าขาย

โครงสร้างมีทั้งคอนกรีตเสริมเหล็กและไม่ ความ เป็นอยู่ของประชาชนในตำบลอำเภอส่วนมาก อยู่ในเขตคอนกรีต ซึ่งผิดกับชุมชนอื่น ๆ ซึ่งสภาพของอาคารเป็นเรือนไม้เสียส่วนมาก ธุรกิจการค้ามีน้อย ผู้คนไม่คึกคัก ทั้งนี้เพราะประชาชนส่วนใหญ่ออกไปทำไร่ทำสวนเสียหมด เป็นที่นาตั้งแถวชุมชนต่าง ๆ ซึ่งมีประชากรหนาแน่นจะอยู่เรียงรายไปตามถนนสายรอบ เกาะ ส่วนชุมชนที่แยกตัวออกไปมักเป็นชุมชนเล็ก ลักษณะอาคารบ้านเรือนปลูกอยู่กระจัดกระจายไม่เป็นระเบียบ (ดูแผนที่ ๕)

เขตซึ่งจะทำการวิจัยวางผังนี้ จะกินอาณาบริเวณครอบคลุมทั้งเกาะ โดยพิจารณา สภาพทางสังคม เศรษฐกิจ ตลอดจนความหนาแน่นของประชากรจากชุมชนต่าง ๆ ทั้งหมด แต่จากข้อมูลสถิติชี้ให้เห็นว่าชุมชนใหญ่ ๆ ทั้ง ๔ ชุมชน คือ ชุมชนตลาดอ่างทอง ชุมชน บ้านหัวถนน ชุมชนบ้านแม่น้ำ ชุมชนบ้านแม่น้ำมีแนวโน้มในการขยายตัวอนาคตอยู่ในระดับสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งชุมชนตลาดอ่างทองมีแนวโน้มสูงสุด การกำหนดวางผังเมืองจึงพิจารณา เฉพาะ ๔ ชุมชนข้างต้นดังกล่าวเท่านั้น

โครงสร้างของชุมชนแยกประเภทและลักษณะครอบครัว

จากตัวเลขข้อมูลและสถิติที่ได้มา ชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ครอบครัว ส่วนใหญ่เป็นครอบครัวที่ทำกรเกษตร คือการทำสวนมะพร้าว คีคอัตราเฉลี่ยทั้งชุมชน ครอบครัวหนึ่งมีขนาด ๕.๔ คน ซึ่งมีอัตราได้เดียวกับขนาดครอบครัว โดยเฉลี่ยของประเทศ คือ ๕.๕ คน

บริเวณชุมชนใน เกาะสมุยในปัจจุบัน

โครงสร้างของชุมชนแยกตามเพศ

ตารางที่ ๑

แสดงจำนวนประชากรและการเคลื่อนย้าย^๓

ปี พ.ศ.	จำนวนประชากรเกะสมุย			ย้ายเข้า			ย้ายออก		
	ชากรรวม	ช	ญ	รวม	ช	ญ	รวม	ช	ญ
พ.ศ. ๒๕๑๓	๓๑,๕๓๖	๑๖,๐๓๒	๑๕,๕๐๔	๓๖	๒๓	๑๓	๓๓	๑๘	๑๕
พ.ศ. ๒๕๑๔	๓๑,๙๑๔	๑๖,๑๐๒	๑๕,๖๑๒	๘๐	๔๕	๓๕	๑๐๒	๖๓	๓๙
พ.ศ. ๒๕๑๕	๓๑,๙๒๓	๑๖,๐๙๙	๑๕,๖๒๔	๓๒	๒๑	๑๑	๙๙	๕๒	๓๕
พ.ศ. ๒๕๑๖	๓๑,๕๖๕	๑๖,๐๕๒	๑๕,๕๑๓	๒๘	๑๘	๑๐	๖๙	๓๘	๒๙
พ.ศ. ๒๕๑๗	๓๑,๖๖๓	๑๖,๐๕๕	๑๕,๖๐๘	๕๕	๓๐	๒๕	๘๙	๕๘	๓๑
พ.ศ. ๒๕๑๘	๓๑,๙๑๕	๑๖,๐๘๓	๑๕,๖๓๒	๙๑	๕๖	๓๕	๙๔	๕๐	๓๔

หมายเหตุ : สถิติตัวเลขคิดเฉพาะเดือนเคี้ยว

จากตารางข้างบนแสดงให้เห็นประชากรซึ่งเป็นเพศชายและเพศหญิง คิดเป็นอัตราส่วน ๕๐.๘๓% ต่อ ๔๙.๑๗% และจากตัวเลขการย้ายเข้าย้ายออกแสดงให้เห็นว่า การย้ายออกมีอัตราสูงกว่าการย้ายเข้า แยกตามเพศแล้ว เพศชายมีมากกว่าเพศหญิง ซึ่งถ้าพิจารณาจากสภาพโดยทั่วไปทางด้านเศรษฐกิจและจากสภาพความเป็นอยู่ในปัจจุบันของเกะสมุย พอที่จะคาดคะเนได้ว่า ประชากรส่วนใหญ่ที่ย้ายออกไปนั้นเป็นคนที่กำลังอยู่ในวัยทำงาน คือ อายุตั้งแต่ ๑๕ ปี ขึ้นไป จนถึงวัย ๕๕ ปี (สำหรับตัวเลขแสดงจำนวนอายุที่แท้จริงนั้นไม่สามารถหาข้อมูลได้)

จากตารางแสดงว่าคนย้ายออกจากเกะสมุยมีแนวโน้มสูงขึ้นถึงแม้ว่าอัตราการย้ายเข้าจะสูงขึ้นบ้างในปลายเดือนมกราคม ๒๕๑๘ แต่โดยสรุปแล้วการย้ายออกมีมากกว่า แรงงานที่เหลือซึ่งมาชดเชยอัตราเพิ่มของประชากรทั้งหมดนั้นมาจากประชากรที่เกิดขึ้นใหม่

^๓ บัญชีสถิติการทะเบียนราษฎร จังหวัดสุราษฎร์ธานี

^๔ โครงสร้างของชุมชนซึ่งอยู่ในวัยทำงานของประเทศ

สภาพทางเศรษฐกิจของเกาะสมุย

อาชีพการทำสวนมะพร้าว

อาชีพของประชาชนในเกาะสมุย ส่วนใหญ่คืออาชีพทางการเกษตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทำสวนมะพร้าว มีอัตรามากที่สุด กล่าวคือมีประชาชนยึดอาชีพนี้ถึง ๖,๒๑๔ ราย คิดเป็นจำนวนต้นมะพร้าวในเกาะสมุยขณะนี้ประมาณ ๒ ล้านต้นเศษ กินเนื้อที่ ๑๐๓,๓๑๔ ไร่ ผลผลิตนี้จะนำส่งไปขายที่กรุงเทพฯ ฯ เกือบทั้งสิ้น แต่ปัจจุบัน ๒๐ - ๔๐ % ของมะพร้าวจะมีอายุค่อนข้างมาก ผลผลิตที่ได้จึงมีปริมาณลดลงเรื่อย ๆ ภัยเหตุนี้ทางรัฐบาลสมควรที่จะต้องยื่นมือเข้าช่วยเหลือหาหนทางที่จะเพิ่มผลผลิตให้สูงขึ้นเป็นต้นว่าจัดหาพันธุ์มะพร้าวที่ให้ลูกตก อีกทั้งให้คำแนะนำในการบำรุงรักษา ประการสำคัญก็คือการคมนาคมขนส่ง ควรจัดหาให้มีความสะดวกรวดเร็วขึ้น ทั้งนี้เพื่อช่วยให้ต้นทุนในการขนส่งลดลง พร้อมทั้งส่งเสริมการลงทุนในการจัดตั้งโรงงานอุตสาหกรรมกลั่นน้ำมันมะพร้าวขึ้นภายในเกาะให้มากกว่าที่มีอยู่ในปัจจุบัน รวมถึงโรงงานอุตสาหกรรมอื่น ๆ ซึ่งเป็นผลพลอยได้จากต้นมะพร้าว เช่น โรงงานผลิตเส้นใยมะพร้าว เป็นต้น (ดูรูป ๗,๘,๙)

การทำนา

การทำนา มีเนื้อที่เพาะปลูกเพียง ๕,๐๖๓ ไร่เท่านั้น ผลผลิตที่ได้ตกไร่ละ ๒๐-๓๐ ตัน ซึ่งมีปริมาณไม่พอเพียงที่จะบริโภคภายในเกาะ ปัจจุบันต้องซื้อข้าวสารจากที่อื่นถึงประมาณเดือนละ ๑,๕๐๐ - ๒,๐๐๐ กระสอบ ทั้งนี้เพราะมีปัญหาในเรื่องการชลประทาน ซึ่งถ้าเทียบเป็นเปอร์เซ็นต์แล้วมีเพียงประมาณ ๑๔ - ๑๕ เปอร์เซ็นต์เท่านั้นที่มีการชลประทาน การเพาะปลูกทั่ว ๆ ไปที่ปรากฏอยู่มักจะมีอยู่ใกล้ ๆ ลำคลองต่าง ๆ นอกจากนี้ก็มีปัญหาจากสภาพของพื้นดินไม่เหมาะสม

๕ นายอำเภอยาว วชิรยัตินันท์ "นำเที่ยวเกาะสมุย ประมวลสิ่งที่ควรระวัง" หน้า ๑๗,๑๘
๖,๗ จากรายงานของแผนกเกษตรอำเภอเกาะสมุย

สวนผลไม้

การทำสวนผลไม้บ้างแต่ทำไม่เป็นล่ำเป็นสันนัก คิดเป็นเนื้อที่ประมาณ ๒,๐๐๐ ไร่ ผลไม้ที่นิยมปลูกกันภายในเกาะกัมมี เช่น ทุเรียน ลงสาค มังคุด เงาะ มะปราง ฯลฯ ที่ให้ผลผลิตคือพอมสมควร คือ ทุเรียน และลงสาค

การเลี้ยงสัตว์

เกาะสมุยมีการเลี้ยงสัตว์อยู่ทั่วไป เช่น หมู เป็ด ไก่ ฯลฯ แต่เป็นการเลี้ยงเพื่อใช้บริโภคภายในครัวเรือนเท่านั้น แต่มีการเลี้ยงสัตว์อีกประเภทหนึ่งคือการเลี้ยงผึ้ง เป็นที่นิยมเลี้ยงกันมากเพราะมีรายได้ดี คนทุนต่ำ ทั้งนี้เพราะอาศัยผลพลอยได้จากเกษรดอกมะพร้าวซึ่งมีอยู่มากมาย และคุณภาพของน้ำผึ้งที่ได้ก็อยู่ในชั้นดีกว่าน้ำผึ้งจากแหล่งอื่น ๆ

การอุตสาหกรรม

อุตสาหกรรมส่วนใหญ่ของเกาะสมุยเป็นอุตสาหกรรมขนาดเบา ดังกล่าวแล้วคือ โรงงานกลั่นน้ำมันมะพร้าว โรงงานทำเส้นใยมะพร้าว โรงงานทำน้ำแข็ง ฯลฯ อย่างใดก็ตามก็ตามกิจกรรมทางอุตสาหกรรมของเกาะสมุย ยังอยู่ในขอบเขตจำกัด มีการขยายตัวได้น้อย ทั้งนี้อาจจะเป็นด้วยประชาชนไม่ได้รับการแนะนำและส่งเสริมจากทางรัฐบาลอย่างจริงจัง

ตารางที่ ๒

แสดงอัตราส่วนของอาชีพต่าง ๆ ในเกาะสมุย

ประเภทอาชีพ	อัตราส่วน
เกษตรกรรมทั่วไป	๗๑.๔ เปอร์เซนต์
รับจ้าง	๑๗.๓ เปอร์เซนต์
การพาณิชย์ธุรกิจ	๕.๗ เปอร์เซนต์
การประมง	๓.๒ เปอร์เซนต์

ประเภทอาชีพ	อัตราส่วน
คมนาคมขนส่ง	๑.๕ เปอร์เซ็นต์
อุตสาหกรรม - หัตถกรรม	.๕ เปอร์เซ็นต์
รวม	๑๐๐ เปอร์เซ็นต์

หมายเหตุ ตัวเลขที่ปรากฏอยู่ในตารางข้างบนนี้ เป็นการประมาณจากการสำรวจจำนวนผู้ประกอบอาชีพต่าง ๆ โดยผู้เขียนเอง

จากตารางที่ ๒ จะเห็นได้ว่าอัตราส่วนของผู้ประกอบการอาชีพต่าง ๆ ประเภทที่ก่อให้เกิดการจ้างทำงานมากที่สุด ทั้งลักษณะการจ้างทำงานแบบทำให้ตัวเอง ใดแก่อชีพทางเกษตรกรรม ซึ่งมีถึง ๗๑.๔ เปอร์เซ็นต์ของแรงงานทั้งหมด แต่ถ้ามองรวมลักษณะการทำงานแบบเป็นลูกจ้าง ซึ่งส่วนใหญ่ก็เกี่ยวข้องกับการเกษตรแทบทั้งสิ้น (๑๗.๓ เปอร์เซ็นต์) โดยสรุปแล้วอาชีพทางการเกษตรจะมีอัตราส่วนถึง ๘๐ เปอร์เซ็นต์ในขณะเดียวกันการพาณิชย์ธุรกิจมีเพียง ๕.๗ เปอร์เซ็นต์เท่านั้น แสดงว่าธุรกิจการพาณิชย์ยังมีสัดส่วนที่ค่อนข้างต่ำ ซึ่งชี้ให้เห็นถึงสภาพทางเศรษฐกิจรายได้ของประชากรส่วนใหญ่ยังอยู่ในระดับต่ำ แต่การที่ประชากรของเกาะสมุยยังมีชีวิตอยู่ได้อย่างสบายไม่ขาดแคลนนัก ทั้งนี้ก็เพราะสามารถหาพืชพันธุ์ธัญญาหารมาเลี้ยงชีพได้โดยมิต้องจัดจ้อมา อีกทั้งการเกษตรนั้นประชากรส่วนใหญ่มีที่ดินเป็นของตัวเอง

อัตราส่วนที่น้อยได้แก่การคมนาคมการขนส่ง และกิจการคานอุตสาหกรรมหัตถกรรม ซึ่งมีเพียง .๕ เปอร์เซ็นต์เท่านั้น หนทางในการส่งเสริมกิจกรรมทางคานอุตสาหกรรมจึงควรที่จะคำนึงถึง เพราะสภาพทางทรัพยากรธรรมชาติของเกาะสมุยยังมีโอกาสที่จะดำเนินธุรกิจในการลงทุนทางอุตสาหกรรมได้อีกมาก รวมทั้งอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ซึ่งจะเป็นการยกระดับรายได้ของประชากรในอนาคต

ที่มา - หนังสือนำเที่ยวเกาะสมุย, ประมวลสังครวรรุควรเห็น โดยนายอำนวยการ วิจัยศึกษา
- รายงานการสำรวจเบื้องต้น ของ อ. ส. ท.

รายได้ของประชากรและมาตรฐานการครองชีพ

รายได้ของประชากรในเกาะสมุยซึ่งนำมาเปรียบเทียบกับรายได้ของประชากรของประเทศ คือประมาณ ๔,๐๐๐ บาทต่อปีต่อคนแล้ว จะมีอัตรารายได้ค่อนข้างต่ำควย ๕๐ % ของประชากรซึ่งมีอาชีพและรายได้ขึ้นอยู่กับสวนมะพร้าว ซึ่งโดยเฉลี่ยรายได้เฉพาะบุคคลแล้ว ในเดือนหนึ่งจะมีรายได้อยู่ในระดับ ๕๐๐ - ๑,๐๐๐ บาท สาเหตุสำคัญนั้นขึ้นอยู่กับอุปสรรคต่าง ๆ ดังนี้

๑. คนมะพร้าวปัจจุบันมีอายุค่อนข้างมาก จึงให้ผลผลิตลดน้อยลงอยู่เรื่อย ๆ ไม่มี การปลูกซ่อมและไม่มีการบำรุงรักษาดีพอ
๒. ปัญหาในเรื่องพ่อค้าคนกลาง
๓. ปัญหาเรื่องการแข่งขันกับมะพร้าวจากจังหวัดอื่น ๆ เช่น จากชุมพร สมุทรสงคราม รวมถึงมะพร้าวจากต่างประเทศ เช่น ฟิลิปปินส์ เป็นต้น
๔. ปัญหาเรื่อง การขนส่ง ซึ่งใช้เวลามาก เพราะระยะทางไกล ทำให้ต้นทุนในการผลิตสูง

โดยสรุปแล้วระดับรายได้และมาตรฐานการครองชีพของประชากรในเกาะสมุยยังอยู่ในระดับต่ำ ประการสำคัญเกาะสมุยมีแนวโน้มที่จะมีประชากรเพิ่มขึ้นเนื่องจากการพัฒนาในสิ่งต่าง ๆ ในอนาคต แต่พื้นที่ดินมีอยู่ไม่สามารถจะจัดหามาเพิ่มได้ การที่จะวางนโยบายพัฒนาเกาะสมุยให้ดำเนินไปตามแผนที่วางไว้แล้ว จำเป็นที่จะต้องส่งเสริมอาชีพทางแขนงอื่น มาทดแทน ดังกล่าวแล้ว ทั้งนี้ เชื่อแน่ว่าการใช้พื้นที่ดินทางการเกษตรในอนาคตจะเปลี่ยนแปลงไปบ้าง โดยนำมาทำประโยชน์ในค่านอื่น เช่น ในค่านการท่องเที่ยว ซึ่งประกอบด้วย การขนส่งคมนาคม การสร้างโรงแรม ที่พัก ภัตตาคาร รวมทั้งศูนย์การค้าและอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกสำหรับนักท่องเที่ยว

การพาณิชย์ธุรกิจ

อาชีพด้านการพาณิชย์และธุรกิจในเกาะสมุย ดูจากตารางที่ ๒ แล้ว จะมีอัตราส่วน

เพียง ๕.๗ เปอร์เซ็นต์เท่านั้น ซึ่งถ้าจะเปรียบเทียบสัดส่วนประชากรทั้งหมดแล้ว ยังอยู่ใน
 ชั้นต่ำมาก และตามสภาพปัจจุบันกิจการพาณิชย์ส่วนใหญ่จะรวมกันอยู่ในเขตที่ตั้งที่ว่าการอำเภอ
 คือ ในตำบลอ่างทอง (คูแผนที่ ๗ การใช้ที่ดินปัจจุบัน) ส่วนชุมชนขนาดใหญ่อื่น ๆ นั้น มี
 จำนวนร้านค้าน้อยกว่า ทั้งนี้เพราะที่ตำบลอ่างทองเป็นที่ตั้งของหน่วยราชการต่าง ๆ รวม
 ทั้งท่าเทียบเรือโดยสาร เรือสินค้าต่าง ๆ ตลอดจนสินค้าที่ตำบลนี้ทั้งสิ้น ดังนั้นประเภทของ
 สินค้าต่าง ๆ จึงมีอย่างครบครัน และสะดวกในการจัดซื้อหา

ส่วนใหญ่ของสินค้าเป็นสินค้าที่จำเป็นต้องใช้ประจำวันในครัวเรือน สำหรับตลาดสด
 นั้น มีอยู่ที่ตลาดอ่างทอง ตำบลอ่างทอง ๒ แห่ง กับที่ตลาดหัวถนน ตำบลมะเร็ต ๑ แห่ง
 นอกเหนือจากนี้ก็เป็นร้านขายของชำซึ่งมีอยู่ทุกตำบล ส่วนโรงพยาบาล มีอยู่ทั้ง ๓ ตำบล แต่
 ไม่ถาวร ที่ถาวรและทันสมัยนั้น มีเพียงโรงเดียว คือ ที่ตลาดอ่างทอง ตำบลอ่างทอง

การพาณิชย์และธุรกิจของเกาะสมุยยังอยู่ในวงจำกัด ทั้งนี้เพราะสภาพทางเศรษฐกิจ-
 กิจของเกาะสมุยยังไม่คึกคัก แต่ในอนาคตเชื่อแนวกิจการทางคานนี้จะสามารถขยายตัวออกไป
 ได้อีกมาก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสาเหตุสำคัญคือ รัฐบาลมีนโยบายพัฒนาเกาะสมุยจริงจังเพียงไร

บริการสาธารณะ

สาธารณูปโภค

การไฟฟ้า ไม่มีไฟฟ้าพลังน้ำ มีแต่เครื่องทำไฟฟ้าใช้น้ำมันขององค์การบริหาร
 ส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีอยู่ ๓ แห่ง คือ

- ที่ตลาดอ่างทองตำบลอ่างทอง มีเครื่องไฟฟ้าอยู่ ๒ เครื่อง ขนาดเครื่อง ๕๐
 กิโลวัตต์ เดินเครื่องตลอดทั้งวัน ๒ เครื่อง ปัญหาก็คือเมื่อเกิดเครื่องใดเครื่องหนึ่งเสีย
 ทำให้ไฟฟ้าในตำบลดับไปครั้งหนึ่ง โดยไม่มีเครื่องทำไฟสำรอง

- ที่ตลาดหัวถนน ตำบลมะเร็ต มีเครื่องทำไฟฟ้า ๑ เครื่อง ขนาด ๒๕ กิโลวัตต์
 ทำการจ่ายกระแสไฟตั้งแต่เวลา ๑๘.๐๐ น. ถึง ๒๔.๐๐ น. อุปสรรคคือไม่มีเครื่องทำ
 ไฟฟ้า สำรอง

- ที่ตลาดแม่น้ำ ตำบลแม่น้ำ มีเครื่องทำไฟฟ้า ขนาด ๒๕ กิโลวัตต์ ๑ เครื่อง ไม่มีเครื่องสำรอง จ่ายกระแสไฟตั้งแต่ ๑๘.๐๐ น. ถึง ๒๔.๐๐ น.

จำนวนกิโลวัตต์ของเครื่องทำไฟฟ้าที่มีอยู่ยังไม่เพียงพอ สำหรับประชาชน กล่าวคือส่วนใหญ่ยังไม่ได้รับบริการทางคานนี้ จึงสมควรพัฒนาโดยการจัดหาเครื่องทำไฟฟ้าขนาด ๕๐๐ กิโลวัตต์ และมีเครื่องสำรองขนาดเดียวกันอีก ๑ เครื่อง เพื่อทำการจ่ายกระแสไฟฟ้าไปทั่วทั้งเกาะ และสำหรับพอใช้สำหรับโรงแรมและบังกาโลที่จะติดตามมาในอนาคต

การประปา การประปามีอยู่เพียงแห่งเดียวคือที่ ตลาดอ่างทอง ตำบลอ่างทอง เท่านั้น น้ำประปานี้ไม่ได้ใช้ขบวนการทางน้ำประปาแต่อย่างใด โดยนำเอาน้ำจากน้ำตกหินลาด ซึ่งอยู่ห่างจากตลาดอ่างทองประมาณ ๒ กิโลเมตรเศษ มูลเหตุของการประปาดังกล่าวเริ่มขึ้น เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๕ โดยกองทัพเรือ ทำทํานบกกัน ที่น้ำตกหินลาดแล้วเดินท่อจากทำนบตานตลาดอ่างทองย่นลงไปทะเล เพื่อจ่ายน้ำจืดให้แก่กองทัพเรือเป็นครั้งคราว ต่อมาราษฎรในตลาดอ่างทองได้ตั้งกรรมการขึ้นชุดหนึ่ง เรียกว่า "คณะกรรมการพัฒนาอนามัย" ได้สละเงินสมทบทุนกับเงินของอนามัยชั้น ๑ เกาะสมุย ทำการสร้างถังเก็บน้ำขนาด ๘๐ ลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๑ ถัง ขึ้นในที่สูงหลังตลาดอ่างทองแล้วราษฎรต่อท่อประปาเข้าสู่บ้านของคนนำคังกล่าวมิได้กรองหรือทำความสะอาดแต่อย่างใด

เนื่องจากไม่มีมิเตอร์วัดจำนวนน้ำที่ใช้ จึงเก็บค่าน้ำประปาเพียงเดือนละ ๕ บาทต่อบ้าน และ ๑๐ - ๓๐ บาท สำหรับร้านค้า น้ำประปาซึ่งมีอยู่ในปัจจุบันนี้ไม่เพียงพอที่จะใช้ตลอดทั้งเกาะ

ชุมชนอื่น ๆ นอกเหนือจากนี้ใช้น้ำบาดาล ซึ่งสภาพของน้ำบาดาลภายในเกาะสมุยนี้ระดับของธารน้ำใต้ดินอยู่ไม่ลึกนัก คือขุดลงไปลึกเพียง ๔ - ๕ ศอกก็ถึงน้ำแล้ว และเป็นน้ำที่รสชาติจืดสนิท ทุกบ้านเรือนจะมีบ่อน้ำบาดาลใช้เป็นที่ของตัวเอง ส่วนที่ใช้น้ำคลองก็มีอยู่บ้างแต่เป็นส่วนน้อย

สำหรับโครงการในอนาคตนั้น คิดว่าแหล่งน้ำใช้จะไม่มีปัญหามากนัก เพราะนอกเหนือจากการทำน้ำประปาจากน้ำตกหินลาดแล้ว ยังมีน้ำตกอยู่อีกแห่งหนึ่งคือน้ำตกหน้าเมือง ซึ่งมีน้ำตลอดปี สามารถนำมาใช้ในกิจการประปาได้เป็นอย่างดี แต่ทั้งนี้การทำน้ำประปาควรเป็นไป

ตามขบวนการที่ถูกตอง มีการรกรงท่าความสะอาดอย่างคี่แล้ว นอกจากแหล่งน้ำคั้งกลาว การทำนำประปาโดยการชุกเจาะบอบาคาลคี่เป็นอีกหนทางหนึ่งซึ่งจะทำไคอย่างมีผลคี่ เพราะ เกะสมุยแหล่งน้ำไคบาคาลมีอยู่ตลอดคั้ง เกะ และน้ำกัจคี่สนิห

การไปรษณียโทรคมนาคม มีที่ทำการไปรษณียอยู่เพียงแห่งเดียวคี่ที่ตลาดอ่าง-ทอง ตำบลอ่างทอง การบริการทางคานไปรษณียและพัสดุภัณฑ์ของ เกะสมุยในบัจจุบันยังไมมีความสะดวกรวดเร็วเท่าที่ควร คั้งนี้เพราะเนือจากอุปสรรคในการคมนาคมคิตค่อระหว่าง เกะสมุยกับตัวจังหวคี่และภายในเกะสมุยเอง จคหนมายและพัสดุภัณฑ์จากเกะสมุยไปกรุง-เทพ ฯ ไซเวลาคั้ง ๕ วัน

- การคิตค่อทางโทรศัพทภายในเกะสมุยบัจจุบันยังไมมี แตมีโทรศัพททางไกลโดยไซระบบวิทยุโทรคมนาคม สามารถคิตค่อกับจังหวคี่สุราษฎร์ธานี จังหวคี่อื่น ๆ และกรุงเทพฯ

การรับฟังขาวสารทางวิทยุ สามารถรับฟังคี่ชัดเจนนคี่ ส่วนโทรศัพทซึ่งมีสถานีถาย-ทอดอยู่ทีตัวจังหวคี่สุราษฎร์ธานีเนือ บนเกะสมุยสามารถรับภาพและเสียงคี่ แตคี่ภาพทีไมชัดเจนนคี่ คั้งนี้เพราะมีปัญหาค้างสภาพภูมิประเทศซึ่งมีภูเขาสูงอยู่มาก

การสุขาภิบาล

การสุขาภิบาล ภายในเกะสมุยระบบการกำจัดถายเทน้ำโสโครกยังไมมีการระ-บายน้ำโสโครกตามสภาพบัจจุบันเนือ ไซระบายลงสู่ทะเลโดยตรง ซึ่งจะทำให้เกิดควมสก-ปรกค่อน้ำทะเล

โรงพยาบาล

ในบัจจุบันอ่าเภอเกะสมุยก้างก่อสร้างโรงพยาบาลขึ้นมา ๑ แห่ง ขนาด ๕๐ เตียง และสามารถชยายจำนวนเตียงคี่ในอนาคคี่ โรงพยาบาลคั้งกลาวเนือตั้งอยู่ใกล้ชายทะเล คาน ตะวันคก ของบ้านละปะใหญ่ ตำบลอ่างทอง มีเนือทีประมาณ ๓๐ ไร่

สถานีนามัย

สถานีนามัยภายในเกาะสมุยมีอยู่ทั้งหมด ๕ แห่ง คือ

๑. สถานีนามัยชั้นหนึ่ง มี ๑ แห่ง อยู่ที่ตลาดอ่างทอง ตำบลอ่างทอง
๒. สถานีนามัยชั้นสอง มี ๒ แห่ง คือที่ตลาดแม่น้ำ ตำบลแม่น้ำ ๑ แห่ง และที่ตลาดหัวถนน ตำบลมะเร็ต ๑ แห่ง
๓. สถานีนามัยชั้นสาม มี ๒ แห่ง คือ ที่บ้านลิปะน้อย ตำบลลิปะน้อย ๑ แห่ง และที่บ้านคลังงาม ตำบลคลังงาม อีก ๑ แห่ง

นอกจากสถานีนามัยแล้วก็มีคลินิกของเอกชนอยู่ ๒ ร้าน อยู่ในตลาดอ่างทอง ตำบลอ่างทอง โดยมีนายแพทย์ปริญญาประจำ

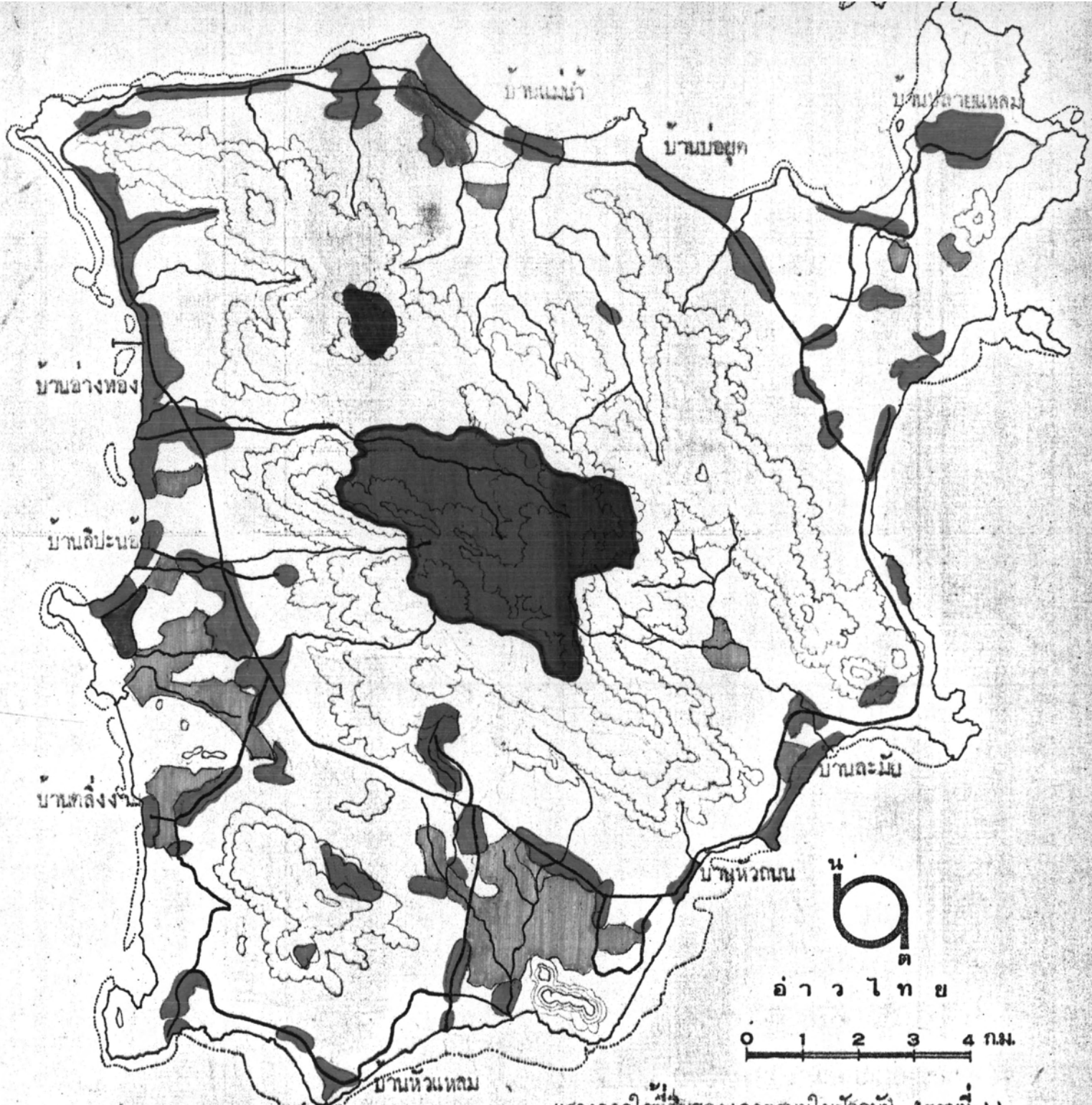
สวนสาธารณะ

ตามบริเวณชุมชนต่าง ๆ ในเกาะสมุยปัจจุบัน ยังไม่ได้มีการกำหนดการใช้ที่ดินสำหรับให้เป็นสวนสาธารณะหรือสถานที่พักผ่อนสำหรับชุมชนโดยเฉพาะ ทั้งนี้เพราะสภาพท้องที่โดยทั่วไปของเกาะสมุย สามารถสนองประโยชน์ใช้สอยทางคานนี้ได้อย่างเต็มที่อยู่แล้ว สภาพแวดล้อมยังคงอยู่ในลักษณะตามธรรมชาติ ยังไม่มีใครไปทำให้เปลี่ยนแปลง สิ่งที่ควรนำมาพิจารณาในขณะนี้และในอนาคตข้างหน้า ก็คือ การดำรงรักษาไว้ซึ่งความงามจากสภาพแวดล้อมดังกล่าว ด้วยเหตุที่ปัจจุบัน พืชชาติได้ถูกทำลายไปมาก ป่าสงวนของชาติได้ถูกประชาชนบุกรุกเพื่อทำการเกษตร จนเหลือน้อยเต็มที เตาที่เหลืออยู่ก็เพียงบนภูเขาสูง ๆ โดยเฉพาะบริเวณภูเขาใหญ่ ซึ่งมีเนื้อที่เหลือเพียง ๑๑ ตารางกิโลเมตรเท่านั้น (ดูแผนที่ ๖ การใช้ที่ดินของเกาะสมุย) การปล่อยให้ละเลยของทางบ้านเมืองจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อสภาพทางภูมิศาสตร์และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนผลร้ายทางเศรษฐกิจซึ่งจะติดตามมา ป่าสงวนที่เหลืออยู่จึงควรออกกฎหมายคุ้มครองและประกาศให้เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า พร้อมทั้งกำหนดบทลงโทษแก่ผู้บุกรุกอย่างเข้มงวดและจริงจัง

สถาบันการศึกษา

จากการสำรวจโรงเรียนประเภทต่าง ๆ ภายในเกาะสมุย รวมทั้งเกาะอื่น ๆ ซึ่ง

แสดงการใช้ที่ดินของเกาะสุญในปัจจุบัน (แผนที่ ๒)

	บริเวณทุ่งนา		ที่ตั้งชุมชน
	บริเวณสวนมะพร้าว, บางพารา, สวนผลไม้		
	บริเวณป่าไม้เนื้อแข็ง, ป่าสงวน		
	หนองน้ำมีน้ำไม่ตลอดปี		
	ลำธาร		

ขึ้นอยู่กับอำเภอเกาะสมุย ปรากฏว่าส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนซึ่งขึ้นอยู่กับองค์การบริหารส่วน-
จังหวัด ทำการสอนตั้งแต่ ป.๑ ถึง ป.๗ และระดับมัธยมศึกษา ตั้งแต่ ม.ศ.๑ ถึง ม.ศ.๓

จากสถิติตัวเลข (ดูตารางที่ ๒, ๓ ภาคผนวก ก) ซึ่งให้เห็นว่าการศึกษาของประ-
ชาชนในอำเภอเกาะสมุยอยู่ในระดับที่ต่ำพอสมควร เมื่อเปรียบเทียบกับการศึกษาในชนบทอื่น ๆ
ซึ่งเห็นได้ชัดจากจำนวนนักเรียน มีสัดส่วนพอดีกับจำนวนครู โดยเฉลี่ย ครู ๑ คน คือนักเรียน
๒๕ คน

ข้อสังเกตอีกประการหนึ่งก็คือสังคมส่วนใหญ่มีความกระตือรือร้น และเห็นความสำ-
คัญของการศึกษา ดังจะเห็นได้ว่าในปีหนึ่ง ๆ จะมีนักเรียนเดินทางเข้าศึกษาต่อในกรุงเทพฯ
ถึง ๒๐๐ คน และผู้ที่สำเร็จถึงระดับปริญญาชั้นมีอยู่เกือบทุกแขนงสาขาวิชา

สถาบันการศึกษา

ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ มีศรัทธาและยึดมั่นในศาสนาอย่างเคร่งครัด
ประเพณีทางศาสนา การทำบุญต่าง ๆ ชาวเกาะสมุยปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอมิได้ขาด ในชุมชน
ต่าง ๆ ตลอดทั่วเกาะสมุย จะมีวัดปรากฏอยู่ทั่วไป นอกเหนือจากศาสนาพุทธแล้ว ก็มีศาสนา
อื่น ๆ ด้วย เช่น อิสลาม และคริสต์เตียน ซึ่งกล่าวโดยสรุปดังนี้

วัดพุทธ มีทั้งหมด ๒๒ วัด คือ ตำบลอ่างทองมี ๓ วัด ตำบลลิปะน้อย มี ๓ วัด
ตำบลคลังงาม มี ๔ วัด ตำบลหน้าเมือง มี ๓ วัด ตำบลมะเร็ต มี ๓ วัด ตำบลบ่อตุ้ก มี
๔ วัด และตำบลแม่น้ำ มี ๒ วัด

สำนักสงฆ์ สำนักสงฆ์มีอยู่ ๑๐ สำนัก คือที่ตำบลอ่างทอง มี ๒ สำนัก ตำบล
คลังงาม มี ๒ สำนัก ตำบลหน้าเมืองมี ๒ สำนัก ตำบลมะเร็ต มี ๑ สำนัก ตำบลบ่อตุ้ก
มี ๒ สำนัก และตำบลแม่น้ำ มี ๑ สำนัก

ศาลเจ้าจีน (ไทหล่า) เป็นสถานที่สำหรับประกอบพิธีสำหรับคนจีน ซึ่งก็ถือศาสนา
พุทธ มีอยู่ทั้งหมด ๔ แห่งด้วยกันคือ ที่ตลาดอ่างทอง ตำบลอ่างทอง ๑ แห่ง ที่ตลาดบางเกาะ
ตำบลหน้าเมือง ๑ แห่ง ที่ตลาดหัวถนน ตำบลมะเร็ต ๑ แห่ง และที่ตลาดแม่น้ำ ตำบลแม่น้ำ
๑ แห่ง

สุ'เทร'ามั'สยิ'ต มี'แหง'เค็'ยว คือ' ที่'ตลา'คหวั'ถน'น ตำ'บ'ลมะ'เร'ิต

คุ'น'ย'เย'าว'ชน'เก'าะ'ส'ย'ย (ค'ริ'ส'ท'จ'ั'กร) มี'อยู่' ๑ แหง' ที่'ตลา'ค'อ'าง'ท'อง ตำ'บ'ล'อ'าง'ท'อง